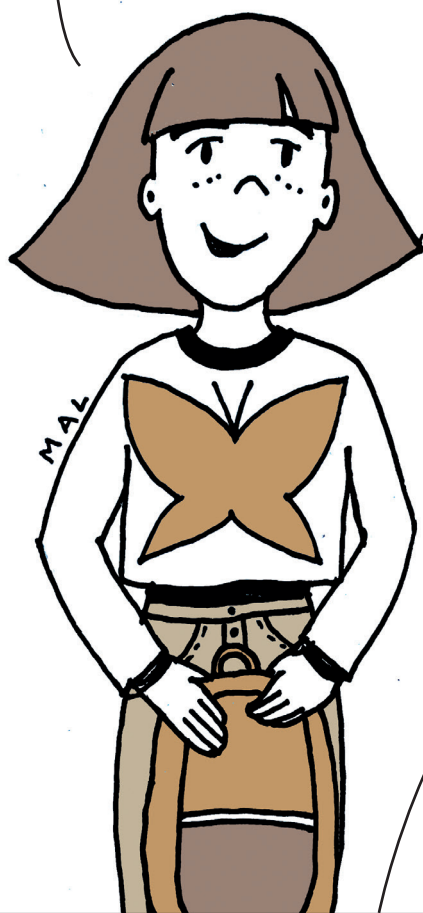

1
URODZIŁAM SIĘ W CZECHACH.
MOJA MAMA JEST POLKĄ. TATA CZEHEM.
MAM CZESKIE OBYWATELSTWO I POLSKĄ
NARODOWOŚĆ. CHODZĘ DO SZKOŁY
Z POLSKIM JĘZYKIEM NAUCZANIA.
POLSKA I CZECHY PISZĄ HISTORIĘ MOJEGO
ŻYCIA. TO DOBRA HISTORIA.
WIELE Z WAS BĘDZIE MIAŁO PODOBNĄ.
ALE STOSUNKI OBU TYCH KRAJÓW
NIE ZAWSZE BYŁY PRZYJAZNE.

2
WSZYSTKO ZA SPRAWĄ MOSKWY I „ŻELAZNEJ
KURTYNY”. TRZEBA ZA NIĄ ZAJRZEĆ,
ABY ZROZUMIEĆ, DLACZEGO POLACY I CZESI
STANĘLI PRZECIWKO SOBIE. NA SZCZĘŚCIE
PEWNEGO DNIA KURTYNA OPADŁA, CHOĆ PROCES
TEN BYŁ DŁUGI I PEŁEN LUDZKICH DRAMATÓW.
DZIĘKI TEMU MOŻEMY BEZPIECZNIE BUDOWAĆ
NASZE POLSKO-CZESKIE PIRAMIDY ŻYCIA.

„Polak – Czechosłowak – dwa bratanki”

KONTEKST HISTORYCZNY

- „Zimna wojna” i „żelazna kurtyna”

Nauczyciel nakreśla sytuację geopolityczną po zakończeniu II wojny światowej, opisuje miejsce w tych realiach państw demokracji ludowej, takich jak: Polska i Czechosłowacja

- Sukcesywne pogarszanie się sytuacji gospodarczej w krajach demokracji ludowej związane z wprowadzeniem gospodarki centralnie planowanej
- Śmierć Stalina i pojawiające się krótkotrwałe zmiany w polityce komunistów: powstanie węgierskie, polski rok 1956

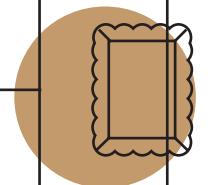
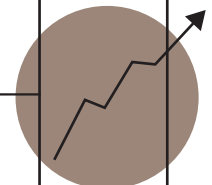
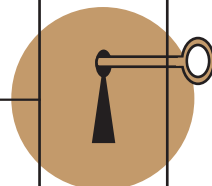
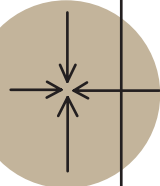
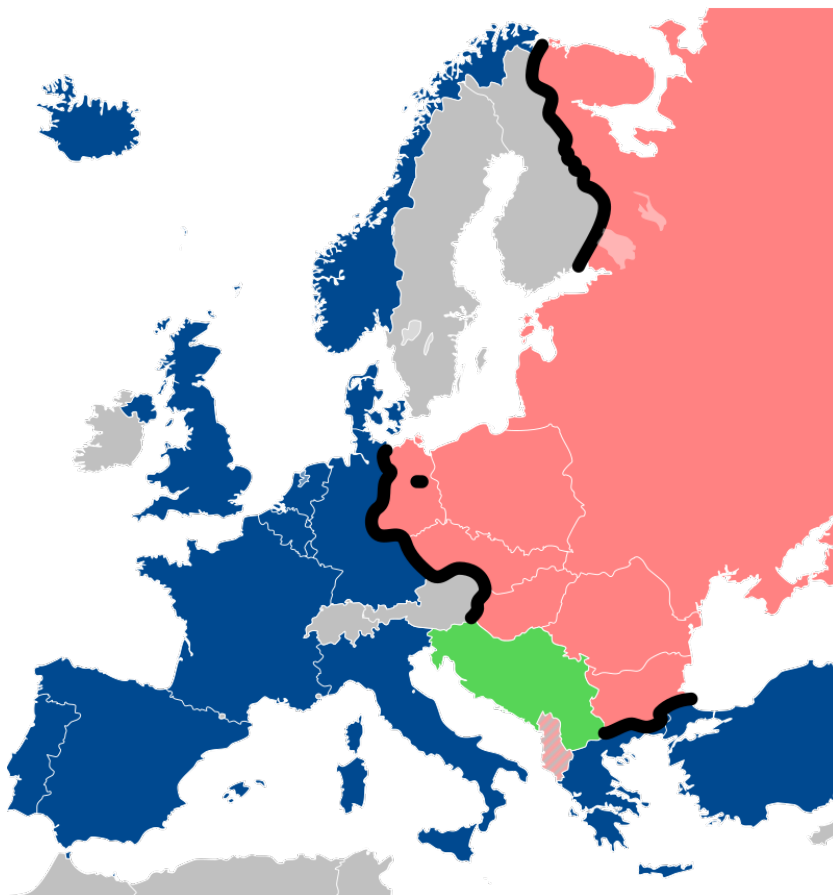
SŁOWA KLUCZOWE

„żelazna kurtyna”
gospodarka centralnie planowana
protesty
operacja „Dunaj”

PRZEBIEG LEKCJI

Nauczyciel:

- a) wprowadza uczniów w kontekst historyczny sytuacji w Europie po II wojnie światowej,
- b) pokazuje mapę podziału Europy po II wojnie światowej:

c) wywołuje dyskusję na temat: „Jak mogło wyglądać życie po każdej stronie „żelaznej kurtyny?”

- próbuje przywołać u uczniów np. usłyszane wspomnienia od swoich dziadków czy zasłyszane w innych źródłach fakty i zdarzenia dotyczące życia w kraju demokracji ludowej

d) krótko wprowadza do wydarzeń z „praskiej wiosny”

e) opisuje wydarzenia, które równolegle rozgrywały się w Polsce:

- wystawienie „Dziadów” w reż. K. Dejmka
- demonstracje studenckie
- próba uciszenia rosnącego oporu
- usunięcie studentów z uczelni

Może wykorzystać film: „Sierpień 1967 - Jacek Kuroń i Karol Modzelewski” <https://polskiemiesiace.ipn.gov.pl/mie/wszystkie-wydarzenia/marzec-1968/multimedia/filmy-operacyjne/114785,Sierpien-1967-Jacek-Kuron-i-Karol-Modzelewski.html>

- zwolnienie profesorów z uczelni
- czeskosłowackie poparcie walki Polaków (np. zaproponowano zwolnionym profesorom posady na Uniwersytecie Karola w Pradze)
- negatywny stosunek władzy PRL do wydarzeń w Czechosłowacji

f) opisuje ostrą reakcję antysemicką w Polsce

Wykorzystuje film „Kraków, manifestacja na Rynku Głównym”

<https://polskiemiesiace.ipn.gov.pl/mie/wszystkie-wydarzenia/marzec-1968/multimedia/filmy-operacyjne/114776,Krakow-manifestacja-na-Rynku-Glownym.html>

Zatrzymuje film na 1:08 i wskazuje na transparent z napisem: „Syjoniści to wrogowie socjalizmu i naszego narodu”.

Następnie wywołuje dyskusję: „Co mógł oznaczać taki transparent? Dlaczego się pojawił?” W trakcie dyskusji tłumaczy wymowę plakatu.

g) naświetla okoliczności wygnania obywateli pochodzenia żydowskiego z Polski:

Pokazuje poniższy dokument i tłumaczy jego wymowę oraz cel w jakim został wydany

- czyli *de facto* wygnanie określonej grupy obywateli z państwa - bez możliwości powrotu.

Zwraca uwagę na zapis: „Posiadacz niniejszego dokumentu podróży nie jest obywatelem polskim”.

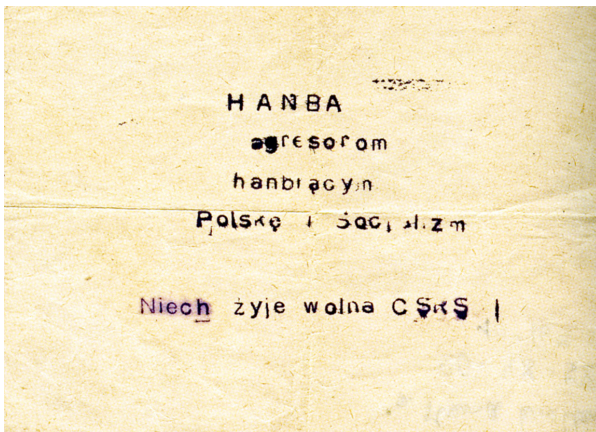
https://pl.wikipedia.org/wiki/Marzec_1968#/media/Plik:Dokument_podr%C3%B3%C5%BCy_Anna_Trechtenherc.jpg

h) nawiązuje do operacji „Dunaj” - siłowego rozwiązania „Praskiej Wiosny”.

- sympatia Polaków po stronie Czechów w walce z inwazją wojsk Układu Warszawskiego
- wskazuje na konkretne przejawy tej sympatii, takie jak wyrażone na poniższych ilustracjach,

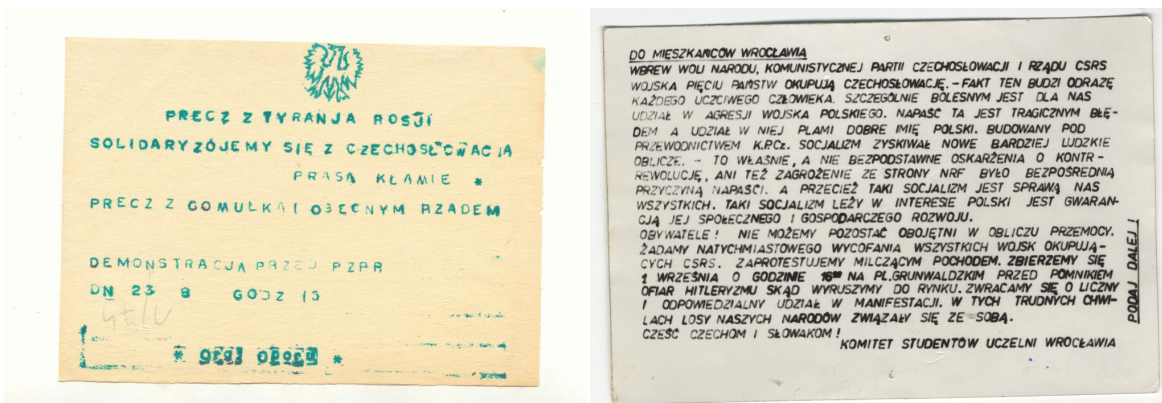
https://www.ryszardsiwiiec.com/assets/img/1968/napis_mur.jpg

https://www.ryszardsiwiiec.com/assets/img/1968/napis_ulotka.jpg

a także na inne zachowania Polaków:

- składali kwiaty pod czeską ambasadą
- ci, którzy mieszkali albo pracowali na terenie Czechosłowacji solidaryzowali się z Czechami, np. w Žamberku polskie pracownice pomagały budować barykady
- pisano petycje do rządu PRL z żądaniem wycofania wojsk polskich z Czechosłowacji
- manifestacje - nauczyciel wskazuje na zapisy z poniższych ulotek

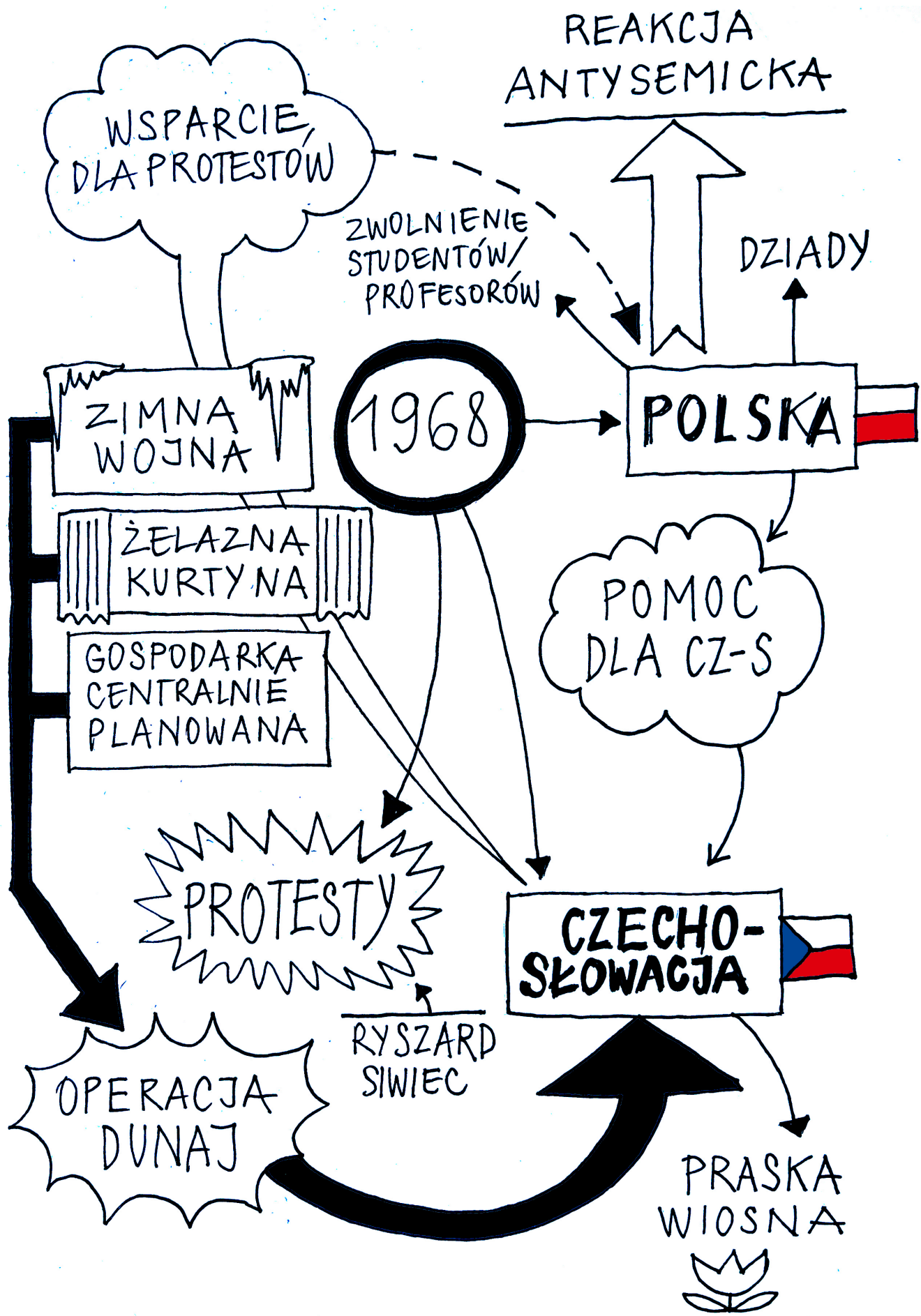
<https://polskiemiesiace.ipn.gov.pl/mie/wszystkie-wydarzenia/marzec-1968/historia/114029,Praska-wiosna.html>

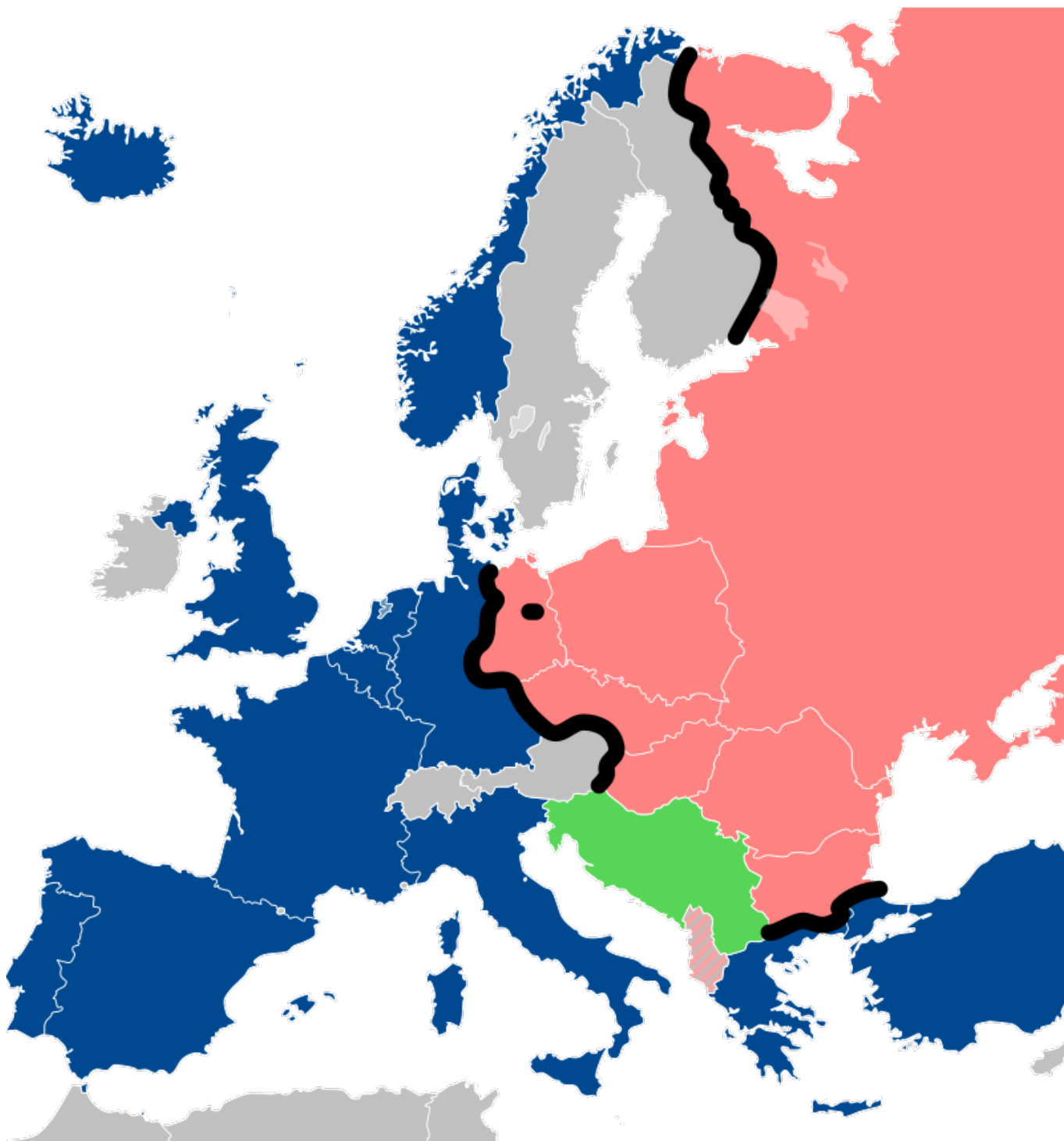
I) lekcję może zakończyć opowieścią o samospaleniu Ryszarda Siwca
Był to protest przeciwko inwazji na Czechosłowację w czasie ogólnokrajowych dożynek
na Stadionie Dziesięciolecia w Warszawie (8.09.1968 r.)

Można wykorzystać film:

https://www.youtube.com/watch?v=wI4zS-iB5s&feature=emb_imp_woyt

(UWAGA: do wykorzystania od 2:50 do: 4:40, po 4:40 pokazane jest samospalenie Ryszarda
Siwca, co jest szokującym widokiem)

POLAK -
CZECHO-
SŁOWAK -
DWA
BRATANKI

6

**HISTORIA
CZ-PL
NA PLUS**